

VINDKRAFT OCH PLANERING

– pågående forskningsprojekt 2018–2022

OKTOBER 2020

REWIND

– REGIONAL PLANERING AV VINDKRAFT

Projektet kommer att utveckla metoder för en samordnad vindbruksplanering på regional nivå. De faktorer som ligger bakom lokaliseringen av vindkraft kartläggs och konsekvenserna analyseras.

Rewind består av flera delar. Vindbruksplaner och domslut relaterade till vindkraftsutbyggnad analyseras för att ge svar på vilka faktorer som har ingått i besluten och hur hållbarhetsaspekter har behandlats och avvägts.

Utifrån analyserna ska scenarier formuleras för olika förhållningssätt och avvägningar som utvärderas genom GIS-baserad flermålsanalys. Det är en modell som kan bygga in olika intressen, ta hänsyn till kunskap samt identifiera synergier och konflikter. Flermålsanalysen kan visas som ett beslutsträd med olika faktorer, som vindresurs, elnät, närhet till vägar, sociala faktorer, ekologiska värden, näringsliv och rennäring och övrig infrastruktur som till exempel försvarets

– Den rumsliga flermålsanalysen kan integrera olika intressen och kunskaper som är viktiga att ta hänsyn till, och väga samman dem för en hållbar planering, säger Ulla Mörtberg.

Två studieområden i olika regioner

Projektet kommer att ta fram förslag till hur en regional vindkraftsplanering kan utformas för att den ska vara ett bra stöd för den kommunala planeringen, stärka förankring och en hållbar regional tillväxt. Utöver det tidigare utvalda studieområdet, Västernorrlands län med åtta kommuner,

FYRA PROJEKT OM VINDKRAFT OCH PLANERING

Fyra projekt om planering och vindkraft pågår inom Vindval. Projekten löper över flera år och ska, med olika metoder, förbättra förutsättningarna att i planeringen göra avvägningar mellan olika intressen för en hållbar storskalig utbyggnad av vindkraften. För att klara Sveriges mål om ett förnybart elsystem är det nödvändigt att hitta bra lokaliseringar för vindkraft. Fram till år 2040 behövs mellan 80 och 120 TWh ny förnybar elproduktion, och mycket kommer att utgöras av vindkraft enligt Energimyndighetens bedömning.

Projektledare: Ulla Mörtberg, KTH

Projekttid: 1 november 2018 – 30 mars 2022

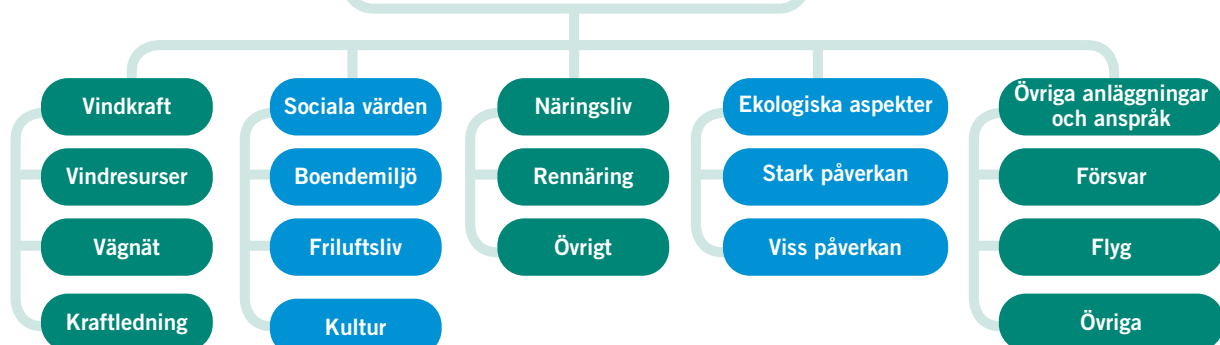
Budget: 5 321 411 kr (Projektet har utökats)

kommer projektet att studera ytterligare ett fall i södra Sverige. Genom att forskningsmetoden tillämpas på två olika regioner i Sverige blir projektets resultat bättre anpassade för olika regioner.

Jämförelse med andra länder

Vindkraftsplanering i Sverige kommer också att jämföras med andra länder i Europa, framför allt Tyskland, för att undersöka hur målkonflikter mellan vindkraft och andra hållbarhetsfaktorer som exempelvis biologisk mångfald

HÅLLBAR PLANERING AV VINDKRAFT

och sociala faktorer, avvägs i planeringen. Projektet har anordnat workshop med Berlins Tekniska universitet som arbetat länge med planering och vindkraft.

PROJEKT OM PLANERING OCH VINDKRAFT

Marin MedVind – underlag för storskalig hållbar vindkraft till havs

Projektets idé är att ta fram ett planeringsunderlag för en hållbar utbyggnad av vindkraft till havs i Bottenviken, Bottenhavet och Egentliga Östersjön. Olika typer av vindkraftsfundament kommer att beaktas och miljöer där dessa är lämpliga ska kartläggas.

Projektet består av flera delar, som bland annat omfattar en översikt över relevant EU- och nationell lagstiftning relaterad till miljöpåverkan av havsbaserad vindkraft, samt utarbetande av kriterier för att möta lagkraven. Påverkan på arter och habitat kommer att kvantifieras. I dialog med vindkraftsbranschen skapas en kriterielista för att identifiera områden som är intressanta för vindkraftsetablering.

I detta tvärvetenskapliga projekt ingår marinbiologer, miljövetare och jurister.

Projektledare: Martin Isaeus, fil dr, Aquabiota Water Research

Projektid: 10 maj 2019 – 31 december 2021

Budget: 2 998 479 kr

VindKör-WindChoir – verktyg för strategisk planering genom bedömning av vindkraftens kumulativa miljöeffekter

Projektets mål är att ta fram ett redskap som kan underlätta strategisk planering av vindkraftens lokalisering och därigenom en hållbar storskalig utbyggnad av vindkraft på land och till havs.

Ett GIS-baserat verktyg utvecklas för att göra det möjligt att beskriva all signifikant miljöpåverkan på ekosystem och några utvalda arter. Metoden – en regional och relativ ekologisk riskanalys – kommer att göra det möjligt att jämföra vindkraftsutbyggnad med all existerande miljöpåverkan, och effekterna av olika utbyggnadsscenarioer för vindkraft på land och till havs. Tyngdpunkten i verktyget är att jämföra miljökonsekvenser av olika lokaliseringar av

vindkraftsutbyggnad, och kommer även att göra det möjligt med analyser av lokalisering med hänsyn till ekonomiska, tekniska och hälsomässiga faktorer.

Projektet baseras på en vetenskapligt etablerad metod för miljöbedömning som bland annat används inom svensk havsplanering.

Projektledare: Sverker Molander, Chalmers

Projektid: 19 november 2018 – 19 december 2020.

Projektet har sökt förlängning.

Budget: 4 988 000 kr

Hållbar landbaserad vindkraft – synergi, integration eller konflikt mellan riksintressen

Projektet ska ta fram kunskapsunderlag och planeringsförutsättningar för en storskalig och hållbar utbyggnad av landbaserad vindkraft. En utgångspunkt är riksintressen för vindbruk och möjligheter till synergi och integration samt risker för konflikt med andra riksintressen eller annan markanvändning på samma område eller i närheten. Analyser görs på nationell, regional och lokal skala och tar sin utgångspunkt i nationella datakällor, bland annat nationella marktäckedata, skogliga värdekärnor, skyddade områden, och underlag om påverkan på olika arter och artgrupper.

I projektet ingår kvalitativa analyser av planeringsavvägningar och prövningar av riksintresse vindbruk och faktiska vindkraftsetableringar i utvalda kommuner, samt en analys av riksmedia, samt regional/lokal media.

Med utgångspunkt i olika scenarier analyseras konsekvenser av olika utbyggnadsalternativ och förutsättningar för storskalig vindkraftsutbyggnad.

Projektledare: Johan Svensson, SLU

Projektid: 1 november 2018 – 31 oktober 2022

Budget: 4 965 795 kr

OM VINDVAL

Vindval är ett forskningsprogram om vindkraftens påverkan på människor, natur och miljö. Programmet är ett samarbete mellan Energimyndigheten och Naturvårdsverket. Programmet inleddes 2005. Läs mer på www.naturvardsverket.se/vindval